QORTI CIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMHALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Erbgha, 13 ta' Marzu, 2019

Numru 1

Rikors Numru 154/19TA

Wara il-mandat ta' sekwestru ezekuttiv bin-numru 146/2019 fl-ismijiet:-

GLD Services Limited (C 69228)

vs

Atomos Limited (C 81785)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Satabank Plc tat-18 ta' Frar 2019 li permezz tieghu ppremetta u talab is-segwenti:-

> "Illi l-esponenti huwa bank liċenzjat u regolat mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta ("MFSA") skont il-liġijiet applikabbli;
>
> Illi fl-4 ta' Frar 2019 inhareg il-mandat ta' sekwestru ezekuttiv fl-ismijiet premessi fejn l-esponenti kien indikat bhala sekwestratarju;

Illi fil-mandat mertu ta' dan ir-rikors, it-titolu ezekuttiv huwa indikata bhala *"Kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu ppublikat fl-atti tan-nutar Joseph H Saydon nhar it-tmintax (18) ta' Jannar, 2019…."*

Illi mill-mandat mertu ta' dan ir-rikors jidhir illi dan il-kostituzzjoni ta' debitu gie rez ezekuttiv ftit granet wara, u dan "*permezz tal-ittra ufficjali ref 232/19 tat-tnejn u ghoxrin (22) ta' Jannar 2019"*;

Illi din l-ittra ufficjali giet iffirmata mill-Avv Anthony P Farrugia u jidher li giet notifikata lil Tania Ellul, rapprezentanti tas-socjeta` Atomos Limited, li *"tat ruhha b'notifikata fir Registru tal-Qorti";*

Illi Tania Ellul hija l-istess persuna li dehret ghan-nom tas-socjeta GLS Services Limited fuq il-kostituzzjoni ta' debiti fuq imsemmi;

Illi s-socjeta` sekwestrata ghandha kontijiet mal-esponenti, liemu kontijiet komplessivament jikkontjenu fondi f'ammonti sostanzjali;

Illi fl-20 ta' Ottubru 2018, l-esponenti ġie milqut minn diversi sanzjonijiet regolatorji fil-konfront tiegħu maħruġa mill-MFSA liema sanzjonijiet kienu jinkludu direttivi ċari u immedjatament infurzabbli li jwaqqfu lill-imsemmi bank milli jkun jista' jirrilaxxa flejjes depożitati miegħu minn depożitanti;

Illi dawn is-sanzjonijiet huma maħruġa mill-MFSA bħala l-Awtorità kompetenti ai termini ta' artikolu 4B tal-Att dwar il-Kummerċ Bankarju (Kap. 371 tal-Liġijiet ta' Malta);

Illi ai termini tal-artikoli 29(1)(ċ) u (d) tal-Att dwar il-Kummerċ Bankarju (Kap. 371 tal-Liġijiet ta' Malta), l-MFSA, fl-20 ta' Ottubru 2018, ħatret id-ditta ta' awdituri Ernst & Young Limited (EY) bħala persuna kompetenti biex tmexxi l-assi tad-detentur tal-liċenzja, ċioè l-Bank sekwestrat, u tieħu kontroll tan-negozju bankarju fl-interess tad-depozitarji kollha;

Illi meta gew originarjament imposit dawn id-direttivi u l-passi regolatorji kollha meħuda fil-konfront tal-esponenti kienu jirrikjedu l-waqfien assolut ta' depożiti minn klijenti tagħhom u restrizzjoni fuq ġbid ta' flus. Dawn id-direttivi gew sussegwentement aggornati u l-Bank esponenti thalla jibda r-rilaxx ta' fondi, pero` dejjem soggett illi kontrolli u verifiki ta' "*due diligence*" ghal-prevenzjoni ta' hasil ta' flus jigu sodisfatti;

Illi irid jigi rilevat illi f'dan il-kaz partikolari, is-socjeta` Atomos Limited intalbet tissottometti numru ta' dokumenti sabiex ikunu jistghu jsiru l-kontrolli u verifiki mposti mid-direttivi tal-MFSA, izda s-socjeta` Atomos Limited ipprovdiet dawn id-dokumenti biss fit-12 ta' Frar 2019. Jinghad ukoll illi dawn id-dokument qeghdin jigu ezaminati sabiex jigi determinat illi dawn id-

dokumenti jissodisfawx il-kontrolli u verifiki impost ghal-prevenzjoni ta' hasil ta' flus. Ghalhekk, jekk dan il-mandat jithalla fis-sehh, effettivament ser jinhargu fondi mill-Bank esponenti minghajr ma jkunu gew imwettqa l-kontrolli u verifiki mposit mill-MFSA;

Illi l-esponent huwa marbut b'mod assolut b'dawn id-direttivi u sanzjonijiet maħruġa mill-Awtorità regolatorja skont il-liġi u għalhekk qiegħed fl-impossibbiltà li jirrilaxxa flejjes depożitati miegħu tant li lanqas biss m'għandu sehem jew kontroll fil-ġestjoni tan-negozju bankarju kif tidher li qed tippretendi li għandu s-soċjetà sekwestranti. Kwindi dan il-mandat qed ipoġġi lill-esponenti f'sitwazzjoni fejn min-naħa għandu ordni sabiex jirrilaxxa xi fondi u min-naħa l-oħra jaffaċja s-saħħa regolatorja tar-regolatur bankarju; Illi kieku detentur ta' liċenzja bħalma hu l-esponenti kellu jipprova jikser jew jonqos milli jħares jew jimxi skont xi waħda mid-direttivi jew sanzjonijiet imposti mill-MFSA, ossija jirrilaxxa d-depożiti lill-istess sekwestranti kif qed jintalab jaghmel permezz tal-mandat mertu ta' dan ir-rikors, dan jista' jirriżulta f'passi kemm kriminali mibdija mill-MFSA ai termini tal-artikolu 35 tal-Kap. 371, kif ukoll f'miżuri amministrattivi jew dixxiplinari ħorox mingħajr ħtieġa ta' smigħ fil-qorti u dan ai termini tal-artikolu 35A tal-istess Att fil-konfront tal-esponenti. Jinghad ukoll li l-Artikoli 16(2)(b) u (3) tal-Kap 330 tal-Ligijiet ta' Malta jimponu ukoll fuq id-dirigenti tal-esponenti l-obbligu li jobdu direttivi mahruga mill-MFSA, u illi fin-nuqqas jistghu jigu impost multi severi fuq l-istess dirigenti;

Apparti dan kollu, jekk dan il-mandat jithalla fis-sehh dan imur kontra l-effikaċja u l-eżekuzzjoni ordnata ta' direttivi bankarji bħal dawn li ħarġet l-MFSA kontra l-Bank esponent, u tiġi intralċjata b'mod dirett l-azzjoni regolatorja tal-MFSA. Minghajr dubbju, jekk il-mandat jithalla fis-sehh dan ser idghajjef jew addirritura jgib fix-xejn id-direttivi mahruga mill-MFSA, liema direttivi inhargu sabiex iharsu l-istabbilta` tas-sistema bankarja f'Malta. Dan ikun ifisser illi depozitarji mal-Bank esponenti jkunu jistghu johorgu flejjes minghajr ma jkunu soggetti ghall-kontrolli u verifiki imposti mill-MFSA, u b'hekk jirnexxilhom jevadu dawn id-direttivi.

Illi irid jinghad ukoll, illi jekk mandati ezekuttivi ta' kwalunkwe xorta jithallew fis-sehh, ser jikber il-periklu li klijenti tal-Bank esponenti u terzi, bl-ghan li jinhargu flejjes mill-Bank minghajr ma jitharsu d-direttivi tal-MFSA, jikkollaboraw sabiex jinholqu proceduri gudizzjarji sabiex ikun jista' jinhareg xi forma ta' mandat ezekuttiv kontra l-Bank esponenti;

Illi in vista tas-suespost huwa car illi l-esponent huwa prevenut milli jaghmel dak mitlub minnu ghaliex idejh huma marbuta minn mizuri ta' ordni pubbliku. Certament dawn inħarġu minn min għandu l-awtorità li joħroġhom u jorbtu direttament u mingħajr l-ebda ombra ta' dubju lill-istess Bank. Li l-Bank jottempera ruħu ma' dik li tidher li hija l-kawżali tal-mandat u ossija jirrilaxxa l-flejjes depożitati mal-esponenti huwa reat kriminali u jesponi lill-esponent u

diriġenti għall-sanzjonijiet kbar, kif ukoll idghajjef l-awtorita` tal-MFSA li tirregola is-settur bankarju f'cirkustanzi li huma serji u li jirrikjedu l-intervent taghha skond il-ligi;

Huwa għalhekk li ai termini tal-artikolu 281(1) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta l-esponent umilment jissottometti li fiċ-ċirkostanzi hemm "raguni valida skond il-ligi" sabiex is-sekwestru mertu ta' dan ir-rikors jigi mhassar totalment jew parzjalment. Il-Bank esponenti jippreciza illi fil-mument illi l-verifiki u kontrolli rikjesti u mposti mill-MFSA jkunu sodisfatti, il-flejjes mertu tal-mandat prezenti jkunu jistghu jigu rilaxxati.

Ghalhekk huwa fil-fehma umli tal-esponenti abbundantament car illi tezisti raguni valida skond il-ligi ai termini tal-artikolu 281(1) tal-Kap 12 sabiex l-mandat mertu ta' dan ir-rikors jigi mhassar totalment jew parzjalment stante illi il-mandat mertu ta' dan ir-rikors kif ukoll, inter alia, iz-zammha fis-sehh u l-implimentazzjoni tieghu, huma kontra l-ordni pubbliku emanenti mill-Kap 371 tal-Ligijiet ta' Malta u direttivi mahruga ai termini ta' l-istess Att.

Għaldaqstant in vista tas-suespost u tar-raġunijiet oħra li jistgħu jiġu sottomessi mill-esponenti fit-trattazzjoni ta' dan ir-rikors skont il-liġi, l-esponenti umilment jitlob li din l-Onorabbli Qorti għandha tħassar totalment jew parzjalment l-mandat ta' sekwestru odjern fil-konfront tal-Bank sekwestrat ai termini tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 281 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta, taht il-proveddimenti kollha li din l-Onorabbli Qorti jidrilha li huma xierqa."

Rat id-digriet taghha tat-22 ta' Frar 2019.

Rat ir-risposta ta' GLD Services Ltd tal-5 ta' Marzu 2019 li permezz taghha wiegbu hekk:-

"Illi dan ir-rikors mhux hlief tentattiv iehor sabiex tinheba l-inkompetenza u l-irresponsabilita' grassa li bihom qed titmexxa il-procedura sabiex jkunu rilaxxjati depositi mal-Bank sekwestratarju sabiex depositi bankarji jkunu rilaxxjati u kredituri bhall-esponenti u ohrajn jkunu jistghu jithallsu liberament.

Illu huwa iktar minn stramb li dan ir-rikors kellu jsir mill-Bank sekwestratarju u mhux minn sekwestratarji ohrajn. Dan ghaliex minkejja li fis-seba (7) paragrafu tar-rikors jinghad li is-socjeta' sekwestrata (Atomos) ***"...ghandha kontijiet mal-esponenti, liema kontijiet komplessivament***

jikkontjenu fondi f' ammonti sostanzjali", fil-fatt jirrisulta li dan mhux minnu.

Illi l-esponenti tinsab infurmata li is-socjeta sekwestrata imsemmija, fil-fatt kellha dawn id-depositi fil-pussess tal-bank Sekwestratarju u dan sal-20 ta' Ottubru 2018, meta l-Awtorita' ghas-Servizzji Finanzjarji ta' Malta harget id-direttiva li tirrisulta mid-dokument SB2 anness mar-rikors promotor.

Illi permezz ta' dik id-direttiva, anzi Ordni tal-Awtorita' imsemmija, il-Persuna Kompetenti cioe' is-sekwestratarja EY (Ernst & Young), kellha:

"i) take charge of the assets of the bank........"

ii) assume control of the Bank's business and to carry on such functions as the Authority may direct"

Illi minn dan huwa car li gialadarba jidher li il-Bank Sekwestratarju m' ghandux iktar il-kontroll tal-fondi li jifformaw in-negozju tieghu allura lanqas m' ghandu fondi tad-debitrici tal-esponenti. Ghalhekk ma jistax jitqies li jintlaqat bil-konsegwenzi legali tal-Mandat, u per konsegwenza lanqas m' ghandu ir-rimedju tal-artikolu 281(1) tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta a disposizzjoni tieghu.

Illi minghajr pregudizzju xejn mir-ragunijiet moghtiija fir-rikors ma jimmeritaw konsiderazzjoni minn Din l-Onorabbli Qorti ukoll ghaliex jinoraw fatt essenzjali mis-sistema demokratiku li nghixu fiha li kulhadd huwa ugwali quddiem il-ligi, u ghalhekk il-ligi qeghda hemm ghal kullhadd minghajr distinzjoni.

Illi ghalhekk ma hemm xejn indesiderabbli jew kontra l-ordni pubblika li persuna tinqeda, bhalma jaghmlu hafna drabi il-banek kredituri u ohrajn, bil-mezzi mahsuba mill-ligi taghna sabiex jottjeni rikonoxximent esekuttiv tal-krediti taghhom. Dan sabiex imbaghad jissfruttaw il-mezz li taghtiehom il-ligi sabiex jigbru flushom. Dan anke bil-kollaborazzjoni tad-debitur stess li jkollu interess jevita kawzi u spejjes inutli, u li ma jiddistruggix rapporti kummercjali prezzjuzi ma' kreditur fornitur essenzjali ghalih.

Illi tajjeb li wiehed jghid li huwa l-acipe tal-wicc tost li tipprova timputa xi tort lill-klient bankarju ATOMOS ghad-dewmien fil-processar tar-rilaxx ta' flusha. L-ewwelnett ghaliex, anke jekk dan kien rilevanti, il-Bank rikorrent konvenjentement naqas jghid li ir-rikjesta ghal dik l-informazzjoni intalbet biss *fil-8 ta' Jannar*, kwazi **tlett xhur wara** li inharget id-direttiva ta' Awtorita Finanzjarja li warajha qed jinheba l-istess Bank.

Illi il-hsara lis-settur finanzjarju qed jkun kagjonat mhux minn proceduri taht il-Kapitolu 12, li dejjem tqiesu li huma "di ordine pubblico", izda minn iffirzar indiskriminat u ghal zmien twil u indefinit ta' fondi depositati mal-istess Bank li issa qed jopponi il-Mandat esponenti.

Illi l-Bank sekwestratarju kien, u forsi ghadu(?), Bank licenzjat mill-Awtorita' Finanzjarja ta' Malta, li suppost kellha bhala **rwol esistenzjali** taghha li taghmel monitoragg konsistenti mal-Bank u mhux tippermetti li jinholqu dubbji tant serji li jwasslu ghal mizuri drakonici bhala dawn mehuda fil-konfront tal-istess Bank bi hsara principalment lill-klienti bankarji, u xejn inqas lir-reputazzjoni ormai prekarja tas-settur bankarju Malti.

Illi l-insufficjenza tar-risorsi disponibbli lill-Awtorita' Finanzjarja u fil-kontrolli metodici li suppost li jsiru minnha mal-banek huwa suggett li gie trattat fil-media lokali recenti DOK TOM hawn anness.
Ta' dawn in-nuqqasijiet m' ghandhomx jhallsu il-klienti u lanqas m' ghandu jigi permess li min huwa responsabbli jinheba wara is-setghat moghtija lilu bhala Awtorita' sabiex jiggustifika ruhu.

Illi dan kollu qed jinghad sabiex dak kollu espost mill-Bank rikorrent jitqieghed fil-perspettiva korretta tieghu, u xejn iktar.

Illi l-esponent ghamel is-sottomissjoni tieghu fl-ewwel paragrafu ta' din ir-risposta, ghaliex huwa ormai pacifiku fil-gurisprudenza ta' pajjizna li l-Artikolu 281(1) tal-Kapitolu 12 ma jistax jintuza ghall-iskop espress fir-rikors promotur.

Illi bil-kliem "raguni valida skond il-ligi" ma tfissirx dak li pprova jghid li tfisser il-Bank rikorrent. B' dik l-interpretazzjoni kien jkun ser jinholoq mod gdid ghal kollox u inkonsentit sabiex titolu esekuttiv (inklux sentenza - ghaliex le?) jkun jista' jitwaqqa' b' mod sommarju.

Illi l-Artikolu 218(1) jintuza biss f' kaz ta' *"xi ghelt jew nuqqas fl-att ezkuttiv innifsu, li bis-sahha tieghu, l-parti interessata tista' ggarrab pregudizzju u dan billi jsir ezami formali tal-att li tieghu qieghed jintalab it-thassir."*

Dan gie enunjcat ripetutament u awtorevolment mill-Qrati Taghna fil-kazijiet: Prim' Awla - A.A.S.K. Enterprises Limited (C-32035) vs MORE Supermarkets (Fgura) Limited (C-61496) (Rik Nru: 28/2015/J ZM) Dec 12/02/2015;

Prim Awla - Victor Fenech vs Anthony Fountain et (Rik Nru: 1818/11/MB) Dec 20/06/2012;
Prim Awla - Car Care Products Limited vs John Bugeja et (Rik Nru: 1248/2009/GC) Dec 12/02/2010;

> Prim Awla - Ian Bartoli noe vs A Gatt trading Ltd (C-2384) et (Rik Nru: 1044/2010/AE) Dec 02/08/2011;
> Appell Inferjuri - Awtorita' Marittima ta' Malta kontra Polidano Brothers Limited (Rik Nru: 91/2007/1/Philip Sciberras) Dec 09/01/2008;
> Prim Awla - Edward Pavia vs Michael Sultana et (Rik Nru: 287/2005/PA/JRM) Dec 05/05/2005;
> Appell Civili - Briffa vs Stones Proterties Limited noe (Kollez. Vol: LXXXIV.ii.1401) Dec 01/12/2000.
>
> Ghaldaqstant it-talbiet rikorrenti ghandhom jigu michuda bl-ispejjes."

Rat li fis-seduta tas-6 ta' Marzu 2017 dehret ukoll Tania Ellul ghan-nom ta' Atomos Ltd, tat ruhha notifikata bir-rikors u l-avviz tas-smiegh fil-waqt li rrimettiet ruhha ghall-eventwali decizjoni tal-Qorti.

Rat li Ernst & Young taw ruhhom notifikati bir-rikors u avviz tas-smiegh fis-seduta tas-6 ta' Marzu 2019. Ghall-imsemmija deher ukoll Ajay Rawwan.

Rat li anke l-MFSA tat ruhha notifikata bir-rikors u avviz tas-smiegh fis-seduta imsemmija.

Semghet ix-xhieda tal-imsemmi Ajay Rawwan fis-seduta fuq imsemmija.

Rat id-dokumenti u l-atti kollha tar-rikors.

Semghet lill-abbli difensuri tal-partijiet jittrattaw ir-rikors.

Rat li ir-rikors thalla ghall-ghotja ta' digriet fil-miftuh kif jitlob l-artiklu 281 tal-Kap tal-ligijiet ta' Malta ghall-lum.

Il-Qorti tirrileva, li wara li r-rikors thalla ghad-digriet fil-miftuh fis-seduta tas-6 ta' Marzu 2019, fit-8 ta' Marzu 2019 dahlet nota tas-Socjeta` Atomos Ltd, li biha ghamlet xi osservazzjonijiet. Il-Qorti ma taqbel xejn li parti tippresenta noti ta' din ix-xorta ad insaputa tal-partijiet l-ohra, b'mod partikulari fi stadju daqstant inoltrat tal-proceduri aktar u aktar meta fis-seduta imsemmija, l-istess Socjeta` mhux biss dehret u rrimettiet ruhha ghall-eventwali decizjoni tal-Qorti izda sahansitra ddikjarat li ma ghandhiex provi xi tressaq. Ghaldaqstant il-Qorti qeghdha tordna l-isfilz ta' din in-nota.

Ikkunsidrat

Jibda biex jinghad li dak li pprovoka lill-Bank rikorrent jaghmel ir-rikors odjern kien il-hrug ta' mandat ta' sekwestru ezekuttiv mertu ta' dan ir-rikors, ottenut mis-Socjeta` GLD Services Ltd, li fih il-Bank inkwistjoni gie indikat bhala sekwestratarju dwar assi li ghandha s-Socjeta` Atomos ma' dak il-Bank. Il-Bank esponent, milqut kif inhu minn diversi direttivi tal-MFSA, kif jirrisulta anke mid-dokumenti esebiti (ara dokumenti minn a` fol 5 sa a` fol 12), sab ruhu f'morsa ta' ligijiet fejn ligi qed tghidlu jaghmel mod, u l-ohra mod iehor.

Dan il-Bank jilmenta li ghalhekk jinsab kolpit minn diversi ordnijiet u sanzjonijiet mahruga ai termini tal-artiklu 4B tal-Kap 371 tal-ligijiet ta' Malta u huwa ukoll milqut mill-effetti tal-artiklu 376(1)(2)(d) tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta. Jilmenta li din il-kollizjoni ta' ligijiet gabitu f'sitwazzjoni, li jaghmel

x'jaghmel, ser jaqlaghha minn kullimkien u dan ghaliex kull ligi tipprovdi sanzjonijiet severi b'konsegwenzi ta' nonadempjenza ta' ordni jew ohra.

Minhabba f'hekk il-Bank rikorrent irrikorra ghar-rimedju li jaghti l-artiklu 281 tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta u qieghed jitlob, li l-mandat inkwistjoni jigi imhassar totalment jew parzjalment fil-konfront tieghu qua sekwestratarju.

L-artiklu 281(1) tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta jiddisponi hekk:-

"Mingħajr preġudizzju għal kull jedd ieħor taħt din il-liġi jew xi liġi oħra, persuna kontra min jinħareġ att eżekuttiv jew xi persuna oħra interessata, tista' tagħmel rikors li jkun fih issottomissjonijiet kollha li tista' tkun tixtieq tagħmel flimkien mad-dokumenti kollha li jsostnu r-rikors lil dik il-qorti li tkun ħarġet dak l-att fejn titlob li l-att eżekuttiv jitħassar, sew għal kollox jew f'parti minnu biss, għal raġuni valida skont il-liġi."

Dan l-artiklu jiddisponi ukoll, li mhux biss is-Sekwestrat izda kull persuna ohra interessata tista' taghmel rikors fis-sens ta' dan l-artiklu. Din il-Qorti ma ghandha ebda dubbju, li l-Bank esponent bhala sekwestratarju jikkwalifika bhala persuna interessata. Izda l-Qrati taghna dejjem interpretaw il-kliem "raguni tajba" taht dan l-artiklu b'mod pjuttost restrittiv, bl-oggettiv li ma tkunx frustrata c-certezza u stabbilita` ta' titoli esekuttivi fi kwistjonijiet ordinarji taht il-ligi generali.

Il-**Prim'Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni fl-ismijiet Edward Pace v. Michael Sultana et, Rik. Nru. 287/05 pronuncjata fil-5 ta' Mejju 2005** kellha hekk xi tghid dwar dan l-artiklu:-

"Il-Qorti hija tal-fehma li l-ghan li ghaliha ddahlet din id-disposizzjoni fil-Kodici tal-Procedura huwa marbut ma' xi ghelt jew nuqqas fl-att ezekuttiv innifsu, li, bis-sahha tieghu, il-parti ezekutata tbati pregudizzju. Minn dak li jirrizulta minn ezami tad-dibattiti parlamentari li wasslu ghad-dhul ta' l-imsemmi artikolu fil-Kodici, ma kinitx il-fehma tal-legislatur li din il-procedura tintuza biex il-mandat jew att ezekuttiv iehor jigi attakkat jew imhassar ghal ragunijiet ta' kontestazzjoni li huma marbuta mal-mertu nnifsu li, bis-sahha tieghu, l-istess att ezekuttiv ikun inhareg. Kemm hu hekk, l-ewwel kliem tas-subartikolu (1) tal-artikolu 283A jaghmluha cara li r-rimedju moghti lir-rikorrent jinghata bla hsara ghal kull jedd iehor taht l-istess Kodici jew xi ligi ohra … ... l-ligi ma tghidx x'tista' tkun "raguni valida skond il-ligi", li nsibu fl-imsemmi artikolu. Madanakollu, in generali, jista' jinghad li mandat jista' biss jigi attakkat kemm-il darba jkun inhareg minn Qorti zbaljata jew jekk ikun hemm xi difett fil-forma. Meta l-ligi riedet tfisser f'liema cirkostanzi jista' jintalab il-hrug ta' Kontro-mandat, dan qalitu u fissritu b'reqqa, per ezempju, fl-artikolu 836, li jitkellem dwar Mandati kawtelatorji."

Il-Qorti hasbet fit-tul dwar dan l-aspett tal-ligijiet li ghandha quddiemha. Ezaminat anke il-Kap 371 tal-ligijiet ta' Malta, biex forsi tiskopri jekk hemmx xi

provvediment li b'xi mod joffri soluzzjoni. Izda minn dan ma sabet xejn. Il-problema hija frott in-nuqqas ta' uniformita` u tfassil mijopiku tal-ligijiet fejn aktar mar-regolamentazzjonijiet qedghin isiru kumpless , anqas qieghed ikun hemm koordinament bejn ligi u ohra, b’mod partikulari ghall-provvedimenti ta’ armonizzazzjoni ta’ varji ligijiet. L-uniku artiklu li jesisti f'Kap 371 tal-ligijiet ta' Malta huwa 35A(5)(6) huwa b'referenza ghall-konversjoni ta' multi li jistghu jingabru skont il-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta. Fil-waqt li fil-Kap 12 tal-Ligijiet ta’ Malta, l-uniku darba li hemm referenza ghall-Kap 371 hija l-ezenzjoni ta’ depositu tal-ghotja ta’ garanzija fil-kaz ta’ appelli li jirrigwardaw lill-Bank Centrali. Kwantu ghal Kap 330 tal-ligijiet ta' Malta, anke dan ma joffri ebda soluzzjoni ghal din il-problema, hlief li fost ohrajn issir referenza ghal darba ohra ghal multi u ghas-sekwestru fi proceduri kriminali. B’danakollu dan ma jfissirx li minhabba deficjenza ta’ disposizzjonijiet ghall-armonija tal-ligijiet, meta l-Qorti tirriskontra sitwazzjoni bhal dik li ghandha quddiemha, ma ghandhiex tkun hi li tqieghed ligijiet kontrapposti ghal xulxin fl-ordni gererkiku kif jixraq tal-ligijiet u b’mod razzjonali u li jaghmel sens.

F’dan ix-xenarju, is-Socjeta` GLD Services Ltd fost ohrajn targumenta, li fid-dawl tas-Sentenzi sucitati din il-Qorti ma ghandhiex tilqa’ t-talba ghaliex il-mandat ta’ Sekwestru inkwistjoni, inhareg mill-Qorti tajba u ma hemm ebda difett fil-forma fis-sens kif jispjegaw il-Qrati fis-Sentenzi taghhom. Il-Bank minn naha tieghu wiegeb li jinsab f’sitwazzjoni li ma jistghax jaghmel l-

impossibbli rinfaccjat kif inhu b'zewg ligijiet kontrapposti ghal xulxin. Jghid ukoll illi li kieku kellu jintlaqa' dan il-mandat ikunu frustrati l-iskopijiet li jrid jilhqu l-ligijiet in kwistjoni. Waqt it-trattazzjoni quddiem din il-Qorti, l-Bank Rikorrent jargumenta wkoll, li hawn si tratta ta' materja ta' ordni pubbliku u li ligi li tirregolah fis-sitwazzjoni, hija wahda ta' natura specjali. Ghalhekk il-Kap 371 tal-ligijiet ta' Malta ghandhom jiehdu precedenza fuq il-ligijiet ordinarji in linea mal-principju interprettativ f'sitwazzjoni simili ta' "lex specialis derogat generalis". B'hekk il-Bank rikorrent isostni, li dak li qieghed jitlob jaqa' fid-definizzjoni ta' raguni tajba skont dak l-artiklu.

Jekk wiehed kellu jezami il-generalita` tad-direttivi mahruga kontra l-Bank rikorrent, l-ebda wahda ma hassret lil ta' qabilha, izda gew biss aggornati, b'mod partikulari fir-rigward tal-persuna kompetenti u cioe` id-ditta tal-Awdituri Ernst & Young. Jirrisulta li, fir-rejalta' il-Bank rikorrent ghadu fil-pussess assi, fost ohrajn dawk kolpiti bil-mandat ta' sekwestru mertu ta' dawn il-proceduri. Fil-fatt skont l-avviz a' fol 11, il-Bank inkwistjoni kellu jibda jaghmel kuntatt mal-*accounts holders* sabiex jibdew jigu rilaxxjati certu ammonti lid-depositanti.

Fix-xhieda tieghu Ajay Rawwan waqt is-seduta fuq imsemmija ghidha car u tond li " he bank still exist and the assets or liabilities still reside with the Bank" (a` fol 48). Li ma kienx hekk, kieku l-Bank ma kienx jaghmel ir-rikors. Huwa minnu li hemm process pjuttost pesanti ta' kif ghandhom jigu rilaxxjati l-assi

mill-Bank lid-depositanti jew kredituri. Dan isehh wara skrutinju ta' process imsejjah "due diligence" permezz tal-istrutturi li tipprovdi l-ligi, f'cirkostanzi fejn l-assi tal-Bank ikunu milquta minn ordni ta' kongelament mahruga mill-Awtorita' Kompetenti.

Il-problema tqum, bhal fil-kaz li ghandha quddiemha din il-Qorti, meta r-rilaxx tal-assi jkun jista' jintalab abbazi ta' ordni ta' Qorti kontra kull direttiva ta' kongelament ta' assi li tkun harget l-Awtorita` Kompetenti ai fini tal-Kap 371 tal-ligijiet ta' Malta. X'jigri jekk ir-rilaxx ikun qieghed jintalab b'konsegwenza ta' ordni tal-Qrati ordinarji taht artiklu 376(2)(d) u li skont artiklu 378(1) tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta li jiddisponi li:

"Sekwestratarju li, għalkemm ikun fil-pussess ta' flus jew ħwejjeġ oħra, ta' proprjetà tad-debitur, jew dovuti lid-debitur, li setgħu ġew issekwestrati bil-mandat, u li ma jagħmilx id-depożitu msemmi fl-artikolu 376 fi żmien il-perjodu hemm stipulat, ikun responsabbli għad-danni u l-imgħax favur il-kreditur u l-qorti tista', wara rikors magħmul għal dak il-għan mill-kreditur, toħroġ dawk l-ordinijiet li jistgħu jkunu meħtieġa, inkluż l-arrest personali tal-persuna għal perjodu li ma jaqbiżx it-tliet xhur, biex iġġiegħlu jiddepożita dawk il-beni "

Ma hemm ebda dubbju li din il-parti tal-ligi hija fi skontru dirett mad-direttivi tal-Awtorita' Kompetenti fit-termini ta' dak li jipprovdi il-Kap 371 tal-ligijiet ta' Malta. Il-Qorti l-anqas ma sabet xi risposta ghal dan il-kwezit fil-Kap 249 tal-

ligijiet ta' dwar l-interpretazzjoni tal-ligijiet. Ghalhekk irid jigi stabbilit li jekk il-Kap 371 u Kap 330 tal-ligijiet ta' Malta humiex ligijiet specjali u/jew ta' ordni pubbliku u li allura jfisser li dawn jiehdu s-sopravvent gerarkiku fuq il-ligijiet generali interni tal-pajjiz .

Ma hemm ebda dubbju li l-ligijiet inkwistjoni jirregolaw sitwazzjonijiet li ma humiex regolati mill-ligijiet generali u ordinarji tal-pajjiz. Dawn il-ligijiet huma principalment immirati lejn is-settur finanzjarju u bankarju, settur kumpless, mimli riskji finanzjarji, kemm ghall-individwu u b'mod partikolari ghas-Socjeta` ingenerali, b'effett pervasiv, kemm ekonomikament u anke socjalment. Ma humiex immirati biex iharsu l-indiwidu biss, izda b'mod partikolari lill-kollettivita` fis-sens kommunitarju tal-kelma. Di piu', anke jekk wiehed ihares lejn is-sensiela ta' direttivi u ligijiet tal-Unjoni Ewropeja li jissemmew f'dawn iz-zewg ligijiet, bl-obbligi li dawn ir-regolamenti li jgibu maghhom fil-kuntest tat-Trattat ta' Ateni, hija evidenti n-natura specjali ta' dawn il-ligijiet. Pero` dwar dan aktar 'l isfel.

In-natura specjali ta' dawn il-ligijiet giet ukoll rikonoxxuta fis-**Sentenza tal-Prim Awla Qorti Civili per Imhallef J. Zammit Mckeon fl-ismijiet All Invest Limited -vs- X et tat-30 ta' Marzu 2017** fejn intqal hekk:-

"Dawn ir-regolamenti li gew mahruga mill-MFSA ghandhom is-sahha ta` ligi, u ghalhekk huma specjali ghaliex jirregolaw l-procedura li ghandha tigi segwita

fl-ambitu tas-servizzi finanzjarji. Kumpannija li qed tipprovdi servizzi finanzjarji ghandha obbligi u kondizzjonijiet sabiex topera u li maghhom ghandha tottempera ruhha. Din il-Qorti m`ghandhiex l-icken sembjanza ta` dubju li dawn m`humiex obbligi li hija soggetta ghalihom fil-ligi ordinarja kwalsiasi socjeta` kummercjali."

Din Qorti hi ghalhekk ukoll tal-fehma, li dawn il-ligijiet huma ukoll ta' ordni pubbliku ghaliex joffru protezzjoni lis-Socjeta` in generali, fejn ghandek istituzzjonijiet finanzjarji, bhal ma huma l-Banek, repositarji ta' numru kbir ta' depositanti u li minnhom jghaddu flejjes li jistghu jaghtu lok ghall-investigazzjoni minhabba sorsi ta' natura suspettuza fid-dawl mhux biss tal-obbligi li ghandu l-Istat Malti lejn il-kollettivita` izda anke dawk l-obbligi li ghandu fil-kamp internazzjonali lejn stati ohrajn. Ghalhekk anke f'dan ir-rigward ghandek element qawwi ta' ordni pubbliku:-

Dwar x'inhu l-Ordni Pubbliku, il-Galgano, *"Diritto Privato"* (2ediz. p.251 para 13.2) jghid *"Nel suo insieme la formola legislativa esprime una esigenza di difesa dei valori fondamentali della societa': di difesa sia dei valori di natura collettiva, che attengono cioe' all pacifica e civile convivenza fra gli uomini e al loro progresso economico e sociale, sia di valori di natura individuale, relativi alla liberta', alla dignita', alla sicurezza dei singoli. L'ordine pubblico e' costituito da quelle norme, anch' esse imperative, che salvaguardano i valori fondamentali sopra menzionati e che, tuttavia, non sono esplicitamente*

formulate dalle legge, ma che si ricavano per implicito dal sistema legislativo: dai codici e dalle altre leggi ordinarie e, sopratutto, dalla Costituzione. (ara **Sentenza tal-Prim Awla per Imhallef Tonio Mallia tas-7 ta' Ottubru 2004 fl-ismijiet Francis Paris et -vs- Maltacom Plc.**).

L-element ta' ordni pubbliku jemergi ukoll mill-fatt, li kemm il-Kap 371 u anke Kap 330 tal-ligijiet ta' Malta, huma fost ohrajn imfassla fuq corpus ta' regolamenti tal-Unjoni Ewropeja. Anke l-istess artiklu 4B tal-Kap 371, li abbazi tieghu inhargu s-sanzjonijiet fil-konfront tal-Bank rikorrent huwa fost ohrajn imsejjes fuq wahda minn dawn id-direttivi u cioe` "Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26th June 2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012 Text with EEA relevance" . Issa l-Istat Malti bhala membru shih tal-Unjoni Ewropeja ghandu l-obbligu imnissel mit-trattat ta' Ateni tas-16 ta' April 2003, li jaccerta mhux biss li dawn ir-regolamenti jkunu implimentati, izda li ma jhalli xejn mill-ligijiet domestici jiffrustraw l-applikazzjoni taghhom. Di fatti artiklu 3 tal-Kap 460 tal-ligijiet ta' Malta jiddisponi hekk:-

"Mill-Ewwel ta' Mejju 2004, it-Trattat u atti eżistenti u futuri adottati mill-Unjoni Ewropea għandhom jorbtu lil Malta u għandhom ikunu parti mil-liġi domestika tagħha taħt i -kondizzjonijiet stipulati fit-Trattat.

(2) Kull dispożizzjoni ta' liġi li mid-data msemmija tkun inkompatibbli mal-obbligazzjonijiet ta' Malta taħt it-Trattat jew li tidderoga minn xi dritt mogħti lil xi persuna bit-Trattat jew taħtu għandha, safejn dik il-liġi tkun inkompatibbli ma' dawk obbligazzjonijiet jew safejn tkun tidderoga minn dawk id-drittijiet, tkun bla effett u ma tkunx tista' tiġi infurzata."

Ghalhekk fis-sitwazzjoni partikulari li ghandha quddiemha din il-Qorti, il-pronunzjamenti ta' dawn il-Qrati dwar x'tista' tkun raguni gusta ai fini tal-appikazzjoni tal-artiklu 281 ghandu jittiehed f'xenarju ta' sitwazzjoni ordinarja regolata mill-ligijiet generali u ordinarji tal-pajjiz. Ix-xenarju u materja li ghandha quddiemha din il-Qorti huwa ghal kollox straordinarju f'xibka ta' ligijiet specjali li certament ma kienux f'mohh dawk li pronunzjaw dawk is-Sentenzi. Irid jinghad ukoll li fir-rigward tas-sentenzi ta' dawn il-Qrati dwar l-applikazzjoni tal-artikolu 281 tal-Kap 12 tal-ligijiet ta' Malta lanqas ma jista' jinghad li l-kontestazzjoni tal-Bank rikorrent hija 'strico iure' marbuta mal-mertu tal-mandat. Il-kontestazzjoni hija wahda formali li tirrigwarda biss mhux il-mertu tal-mandat fih innifsu imma l-applikazzjoni ta' varji ligijiet li huma kontrapposti ghal xulxin. Ghalhekk il-Qorti hija tal-fehma li r-rikorrent ghandu ragun fl-ilment tieghu.

Provvediment

Ghaldaqstant din il-Qorti ghar-ragunijiet fuq imsemmija qeghdha tilqa' it-talba tal-Bank rikorrent u thassar parzjalment l-effetti tal-mandat esekuttiv numru 146/2019 fl-ismijiet GLD Services Limited (C 69228) -vs- Atomos Limted (C 81785) u dan limitatament safejn il-bank rikorrent gie indikat bhala sekwestratarju fl-imsemmi mandat.

Fic-cirkostanzi fid-dawl tal-aspett pjuttost innovattiv imqanqal fir-rikors, kull parti ghandha tissoporti l-ispejjes taghha.

Imhallef Toni Abela

Deputat Registratur